

Napsal Otokar Fischer

(E*forum, 06. 03. 2013)

*Před tři čtvrtě stoletím zemřel literární a divadelní historik, překladatel, dramaturg, pedagog a básník **Otokar Fischer** (20. května 1883 – 12. března 1938). Významnou osobnost české vědy a kultury první poloviny 20. století připomínáme děkanskou přednáškou, již Fischer proslovil k novým posluchačům pražské české filozofické fakulty v lednu 1934 (její strojopis je uložen ve fondu Otokara Fischera v LA PNP, složka Děkanský rok). – Deník Národní listy reagoval několik dní nato notickou nadepsanou Nevkus – všímající si takřka výhradně Fischerova komentáře ke snahám o nové jitření sporu o RKZ (Fischer nejmenuje, lze nicméně předpokládat, že svá slova vztahoval také k textům Františka Mareše, Jana Vrzníka či Vladimíra Zákrejse /psal pod pseudonymem Jan Evangelista Hanka/ na stránkách antisemitských, šovinistických listů Vlajka a Fronta): „Proslov tento vyvolal u mnohých velmi trapný dojem, poukazovalo se také na to, že prof. O. Fischer, který není příslušníkem českého národa, mohl míti tolik taktu a pomlčet jako odpůrce o RKZ, když jeho přednáška nebyla vědecká, nýbrž uvítací“ (Národní listy 21. 1. 1934). Fischer touto přednáškou navázal na své – ještě před-děkanské – vystoupení během večera pořádaného Etickým hnutím na půdě FF UK 21. října 1933, kdy podle referenta Lidových novin mluvil „o pojmech vědy, objektivity, poznávání a zvláště o dnešním obecném, dobově podmíněném tažení proti duchu, jakož i o rozporech mezi ‚mladými‘ a ‚starými‘“ (LN 22. 10. 1933). – Uveřejňujeme Fischerovu imatrikulační přednášku (v ediční úpravě respektující současnou pravopisnou normu) také jako pozvání k **sympoziu Otokar Fischer – V rozhraních**, jež proběhne v květnových dnech navazujících na 130. výročí Fischerova narození. Program sympozia [zde](#).*

mt

Dámy a pánové,

ujímaje se podle ustálené tradice jakožto představitel fakulty slova k projevu imatrikulačnímu, zalétám osobní vzpomínkou do minulých let. Je to tomu čtvrt století, co jsem jako docent-začátečník prvou svou germanistickou přednášku na univerzitě zakončil heslem z Friedricha Nietzsche, totiž programem jakési radostné vědy. Nevím, jak jinak smím zahájit svůj proslov dnešní nežli poznámkou o době neradostné; o době, v níž hmotné poměry tíž a tíže doléhají skoro na jednoho každého jedince a dojista kruší většinu z vás tady přítomných; o době, kdy těžké mraky vyvstaly na evropském obzoru a kdy jeden každý národ a stát, jmenovitě takový, který je

prostřední nebo skrovné velikosti, s napětím očekává věci nejbližší příští; o době, kdy hmota i počet znovu jsou vyvyšovány nad zřetele ducha a kdy fyzická moc i nešetřnost hospodářská výsměšně upevňují své panství navzdory ideám a snům. Je taková chvíle nejistot a nebezpečí, kterou prožíváme všichni, vhodná k tomu, aby se velebilo studium filozofie? Aby se vyvyšoval intelekt, který musí se znát k tolikerému kompromisu a který se kompromitoval tolikerým opatrnictvím, aby se bájilo o radostné svobodě vědy, která přece slouží toliko přesně vymezeným cílům a podporuje buď ten, buď onen režim, od něhož si dává předepisovat metody a účel svého šetření?

Vás, dámy a pánové, kdož jste se dali zapsat na naší fakultě, projevující svou lásku k filozofii, to jest k hledání moudrosti, vítám velmi srdečně; ale doporučuji, abyste se při všem záviděníhodném zápalu dívali na svět a na svou cestu otevřenými očima. Nezatajujte si, že dráha, kterou jste si zvolili, povede krajem nebohatým a bude na vás vyžadovati námahy i odříkání; neoddávejte se přeludu, jako by studium filozofie bylo lehké a přinášelo snadné zaopatření; zvláště pak se neuzavírejte tomu leckdy mučivému pozorování, že si budete při svých přísně odborných pracích připadat jakoby vyřazení z živého proudění času a že se budete se svou poznávací touhou ocitati nejednou v zřejmé opozici proti zdánlivým požadavkům doby. Může-li co při takové chvilkové skleslosti, již nezůstane ušetřen žádný specialista a žádný hledající, být útěchou, tedy snad už ten jeden fakt vás může sílit, že ani vaši předchůdci neměli na růžích ustláno. Uvědomte si, co to znamenalo chtít hledat pravdu za doby válečné; a kolikerym zmatkem zas procházeli studující v prvních letech po převratu; a že vlastně celé naše století bylo v souhlase s rozkolísáním světovým rozechvíváno nepokojem, zmítáno pochybami o prospěšnosti a metodách duchového studia – já alespoň si nevzpomínám, že by kdy naše práce, která nejde za chlebem, byla klasifikována jinak než jako snažení nepraktické, tak řečeně idealistické a málem blouznivé, vždy pak jako něco nečasového, ne-li protičasového.

Ta domnělá nečasovost vašeho úsilí bude vám možná nyní připomínána ještě důtklivěji, než byla připomínána studujícím dřívějších semestrů; snad budete slyšati od zástupců technických věd, od příslušníků povolání praktických a z leckteré jiné strany to neb ono o neužitečnosti objektivního bádání, o tom, že je vyplývána energie, která se nestará především o výcvik tělesný nebo o zabezpečení materiální nebo o zabezpečení hranic: co prý koneckonců – tak je nejednou slyšati – záleží na neplodných poznatcích vědecké nestrannosti, když dnes všechno, chtěc nechtíc, tíhne k tendenčnosti? Co je nám po datech minulosti, když nám v přítomnosti jde o krk? Co pomáhá, uvedeno ve formulku, duch, když de facto jde jen a jen o sílu? Všechna existence a oprávněnost lidské kultury je podkopávána takovými nebezpečnými otázkami – anebo, abychom se neztráceli v přílišných obecnostech, alespoň existence a oprávněnost naší fakulty. Nám tedy půjde o to, abychom si ozřejmili, že třeba víme o exponovaném i choulostivém postavení inteligence, nicméně jí přiznáváme slovo rozhodující také pro dnešní dobu; mohli bychom se dovolávati mnohých citátů jmenovitě z našich domácích klasiků od Komenského přes Havlíčka po dnešní dobu, abychom si uvědomili nutnost osvěty a jejího zářivého poslání právě pro věk nesnází a chmur – ale zůstaňme zcela blízko našim dnešním a zdejšími účelům, zůstaňme na půdě

fakulty a jejích oborů.

Ať jste si vyvolili kteroukoli kombinaci, snad jste už v těch několika týdnech svého prvního běhu vyzorovali – a ne-li, všimněte si toho napříště –, jak se takřka v každé univerzitní přednášce navzájem prostupuje dvojí vědecký zřetel, i když si toho prostupování přednášející sám ani není vědom. Ten jeden moment týká se sbírání údajů, zde běží o metodu, která popisuje to, co jest nebo bylo, sem patří všechno pragmatické a pozitivní, zaznamenávání materiálu, jeho bibliografování, jeho rovnání a přímé tradování. Ale spolu se uplatňuje princip druhý, normativní. Každý badatel má nějakou, byť i jasně nevyslovenou, normu, podle které postupuje, podle níž materiál třídí a hodnotí. Vezměte si klasickou filologii: v pozadí výkladů o jednotlivých znacích řeči, dějin, památek je přesvědčení o výbornosti těch někdejších římských a zvláště řeckých podmínek a lidí a výtvorů, nepřiznaná jakás touha, aby ten, kdo se obírá tímto studiem, jím se povznesl ve svém humanistickém smýšlení, aby se přiblížil někdejším těm vysokým hodnotám. Anebo si všimněme dějin umění. Ten, kdo vykládá o baroku nebo renesanci, spolu ty slohy kritizuje ne proto, že by sám v jejich duchu vytvářel anebo že by je v praxi potíral, ale protože má svůj osobně vytříbený a individuálně i dobově odlišený vkus a podle nějaké své vnitřní představy o dokonalosti soudí to, co se vůkol něho tvoří. Nedovedu si představit žádnou, ani tu nejsušší nauku bez účasti takového normativního postupu. A jestliže některý učenec chce naprosto vše subjektivní ze svého pohledu vyloučit a jen a jen ulpívat na faktech, tedy zas už toto úsilí o vyčerpání skutečnosti má svou normativní platnost, protože se požadavek svědomitosti a úplnosti a předmětnosti stává jakýmsi ideálem, odtud i do zdánlivě nezaujatého vypočítávání těch dat a faktů se dostává cosi patetického, co touží po dosažení pravdivosti.

Nejvíce ze všech jednotlivých disciplín jsou to asi ty, které označujeme za čistou filozofii, kde se nejzřejměji shledáváme se součinností prvku normativního. Pravda, krása, dobro, ta známá trojice filozofických norem je zde přiznávána a rozbírána nejdůrazněji. A přec, právě ta čistá filozofie má zase k svým normativním funkcím zapotřebí doplňku v údajích a dokladech nejkonkrétnějších. Protože pak moderní věda o hodnotách náležitě zdůrazňuje osobní a časovou, zkrátka relativní platnost těchto norem, proto filozofie více snad ještě než jiné obory zaujímá přesné stanovisko k jevům dobovým a je zapjata – nechť si nezasvěcenci sebevíc krčí nad filozofií rameny – do směrů toho času panujících, je zkrátka účastna i budování státu a obhajoby některé k vládě se dostavší soustavy. Nám Čechům je taková kontinuita mezi životem myšlenkovým a národním dána zcela přirozeně, není přec jistě náhodné, že jak první prezident, tak první zahraniční ministr naší republiky vzešli z řad profesorského sboru naší fakulty. Ale je tím důležitější, právě od filozofů-odborníků že se u nás káravě upozorňuje na tu vědomou služebnost, do níž se filozofie dostává vůči dočasné vládě. Je starý spor o to, může-li a má-li ve vědě platiti „nepředpojatost“ či je-li teprve ex post vkládána do systémů, které vlastně jsou ve vleku vlád. Např. se upozorňuje na to, že třeba v dnešním Rusku, v dnešním Německu a v dnešní Itálii filozofie přitakává tomu, co jest, ale že v základě cos obdobného je také u nás. Řekněme tedy trochu brutálně: podle toho by platilo heslo „*philosophia ancilla politicae*“ a ne naopak. Je-li

tomu opravdu do důsledku tak, netřeba a nemožno se rozprádat, spokojme se zde aspoň s tím, že u nás ozývá se, např. u Šaldy, postulát, aby zástupcové duchovných věd si zachovávali přec jenom svobodný postoj a volnost kritiky, zvlášť aby se neskláněli před naukou o demokracii jako před axiomatem, jež by nesneslo vůbec kritiky.

Filozofie tedy bděle a soustavně přihlíží k tomu, co jde světem. A přihlíží nebo měla by přihlížet k tomu, co světem půjde: její funkce, tak asi bych to vyjádřil, nemá být registrující, nýbrž budující; nemá sloužit, má předvídat; ne jenom podporovat bezprostřední přítomnost, nýbrž věřit, co je ve vzduchu: a tedy anticipovat; od stádia jednou dosaženého již se rozhlížet po dalším a nutném. Z těch sil, které utvářely situaci dnešního světa, chci se zmínit o obou myšlenkových dominantách: věru ne snad jako politik, jímž jsem nikdy nebyl, nýbrž zas jenom se zřetelem k nejbližším našim nezbytnostem a úkolům. Tedy předně slůvko o společenském převrstvování světa. Ty ohromné změny, které v posledních desetiletích byly přivoděny moderním socialismem ve všech jeho možných odstínech, nemohly nezasáhnouti též do organizace učeného světa, do přeměny studentského života, do organizací odbornických a podobně. Vedle mnohého plodného je v tom hnutí též svod k mnohému nedorozumění: proti čemu pak z hlediska duševědných studií musíme být na stráži, tj. představa, jako by se toužebná rovnost podmínek vnějších mohla přenést na doménu intelektuální. Svým nadáním lidé si rovni nejsou. Svým nadáním, žel, nejste si rovni, dámy a pánové, jak tu jste shromážděni. A tato skutečnost, která je lhostejná před soudem o vašich kvalitách občanských, je pohříchu rozhodující pro soud o vašich pracích a vašem studijním, tedy i životním prospěchu. Měl jsem příležitost již jednou v tomto semestru formulovati tuto velmi nepopulární poučku a vydávám se tedy znovu do těch hluchých zákoutí, jak mi v týdeníku mně milém vyčítal sympatický jeden polemik ze starších semestrů, když referoval o vaší schůzi, na které jste mluvili krásné věci o sociálních požadavcích a ze které, žel, ani jeden nám nebyl sdělen na děkanství, ačkoli jsem vás ujišťoval samozřejmou dobrou vůlí podporovat každý rozumný a konkrétní návrh sociální. Lidé, dovolte mi to opakovat, nejsou si rovni po stránce intelektuální. A tato politováníhodná skutečnost, která je na závalu všemu povrchně pokrokařskému egalitářství, je takřka základna pro naše studium o podmínkách a pružinách tvořivého ducha. Nedovedu si představit žádnou z našich disciplín, která by nevycházela z přesvědčení o hierarchii duchů. Naše bohudík vrozené nám cítění demokratické nesmí nás vábiti k předsudku, podle něhož by se ta úžasná nerovnost, která vládne v kultuře a v umění, směla nivelizovat a uniformovat. Nestydím se přiznat, že při vši touze po provedení občanské rovnosti a po odstranění výsad rodu i majetku, zvlášť pak při všem odporu proti povýšenectví a zbohatlictví jsem ve věcech ducha vyznavačem aristokracie: v tom smyslu totiž, že se skláním před duchovnými velikány, že uznávám nadřazenost a věřím v génia a v tvůrčí moc některých vyvolených. Je to hrozné slovo, ten aristokratismus, že ano, ale budte ujištěni, kdyby byla rovnost a ne naprostá odstupňovanost mezi duchy, pak by věru nemohl badatel, který takto patří na nejlevější levici, psát o jednom jediném vyvoleném jedinci našeho národa, o Smetanovi, celou sérii svazků!

A stejně upřímné slůvko o druhém hlavním proudu devatenáctého a dvacátého století. Jen slepec by se mohl domnívat, že nacionalismus dohrál svou úlohu, jen lehkovážný

pozorovatel mohl by raditi, aby dnes, kdy v některých končinách starého i nového světa národ a národnost vzrůstají k tak živelné mocnosti, zrovna u nás byly city těmi představami buzené tlumeny a násilně zadržovány. Nikoli. Ne otupovány ve své původní prudkosti, ale zaměřovány mají být k vysokým metám, ne rozkládány žíravinou, ale prosvětlovány kritikou a intelektem, zapínány do živoucích souvislostí, aby nehleděly jen k mrtvé a neplodné minulosti, ale aby připravovaly lepší a spravedlivější jsoouco. Je opět jednou čas, aby se jasně po masarykovsku rozlišovalo mezi ušlechtilým vlastenectvím a honosivým vlastenčením, aby se hrdé pojetí národovosti odloučilo od těsného a pošetilého šovinismu, který je tím trapnější, nestojí-li za ním stát, který by byl velmocí. Nás, filozofické fakulty, týkají se tyto věci eminentní měrou: jednak v tom smyslu, že jsme se zásluhou buditelů, kritiků a i jiných tvořivých duchů probojovali k světovosti, která si troufá zavrhovati úzkoprsé heslo „co je české, to je hezké“ a ve všech osvětových oborech přihlížeti k jakosti, k úrovni, k vnitřní hodnotě a nikoli jen k ponižujícím měřítkům podle původu nebo podle národní příslušnosti. To neznamenaá nedostatek národního sebevědomí, nýbrž naopak jeho jistotu, jeho rovnováhu, jeho samozřejmost: takovou, že můžeme a chceme se stýkati s příslušníky kteréhokoli jiného národa jako rovní s rovnými, ne jako pokorní dlužníci a velkomožní dárci, ale také ne jako nadutí povýšenci nebo velikaši s členy nějaké druhé, podřízené kategorie. Je nám pýchou, že naše Karlova univerzita opět jednou se stala studnicí, k níž se přichází čerpat i ze zahraničí, a já velmi srdečně vítám přichozí, kteří naši fakultu vyhledávají z ciziny, ať už běží o adepty slavistiky či jiných nauk, ať už jsou to hosté ze zemí slovanských či jiných, ať z blízkého sousedství či z končin oddělených od nás horami a moři.

Druhý pak aspekt sdružených zájmů vědeckých a národních, na nějž se jakožto děkan filozofické fakulty v tomto studijním roce cítím nutkán se vším důrazem poukázati, jest soubor těch otázek, jež se týkají takřka jednoho každého z vědních oborů zde zastoupených a jsou spjaty s kritikou našich padělků rukopisných. Je smutné, d. a p., že s takovým aplombem je nutné vracet se roku 1934 k problémům, které jsme po záslužných pracích starší vědecké generace měli za odbyté a které se nicméně teď znovu stávají článkem falešně chápáné víry. Zde bylo by arci snadné zaujímati pohrdavé stanovisko a vůbec už se dál nezabývati věcmi, které vědecky byly prokázány, nechati tedy rozrůstat se nadále směšným prý legendám a nedbati toho, s jakým ozvukem se setkávají v širších vrstvách národa. Ale to by bylo stanovisko stejně pohodlné jako nebezpečné. A tak jako v každém jiném zřeteli je příkazem dnešní doby stát bděle na stráž, tak je ostražitost radná pro nás jmenovitě v této věci, na jejímž radikálním vyřešení stojí sama tradice naší osamostatnělé a vědeckých svých úkolů dbalé univerzity. Nepřísluší mně, abych zabíhal do detailů, dovolte mi vyslovit jen potěšení z toho, že zrovna letos je rozbor nepravých rukopisů na programu jednoho z našich bohemistických čtení a že také zástupcové jiných disciplín ujímají se ofenzivy proti nově bujícím fantaziím a povídkám. Sociologie a lingvistika, literární dějiny a estetika, historie hudby a paleografie v této věci svorně se shodují na obecném poznatku: bylo by smutné s národním sebevědomím, kdyby potřebovalo nadále se opírat o falza a nesneslo světla nejbřičtější analýzy. Tím není řečeno, že by bylo nutné souhlasit na puntík se vším tím, co zvláště naše devadesátá léta proti obhájčům

domnělé pravosti rukopisů podnikala; ba troufal bych si též v tom se neshodovati s některými příkrými odpůrci někdejších staromilců, že uznávám důležitost a uměleckou plodnost rukopisných podvrhů pro historii nacionálního citu v 19. století. Pro mnohé obhájce, zdá se mi, lze připustit, že se dopouštěli jakési pia fraus – ale že běželo nicméně o fraus, to je nám už, díky pronikavě provedeným důkazům, vědecky nevývratné. Jsou-li proti [? nečitelné] naukové vážné námitky, ať se obhájci s nimi vytasí. Nepřípustné zdá se nám však argumentovati zde důvody vlastenectví. Naopak: ti, kdo dnes ohřívají bajky o domnělých počátcích našeho písemnictví, podléhají, snad o tom ani nevědouce, cizí ideologii: ale budou právě od nositelů této cizí ideologie jen tím briskněji napadeni – a s nimi ovšem bude napadána čest celého národa –, jakmile by se jen povedlo znovu vážně obnovit spor, při němž je v sázce dobré jméno naší vědecké serióznosti.

Dvě z jmenovaných naukových oblastí jsou nejživěji zúčastněny na zdravém probíjení zásad vědeckosti a poctivosti. To je historie a bohemistika. Totiž ty dvě disciplíny, které smíme – aniž tím jakkoli podceňujeme obory ostatní – označit za obě nejdůležitější osy naší fakulty. Vy, historičky a historici, Vy, češtinářky a češtináři, reprezentujete a budete reprezentovati ducha naší fakulty nejzřetelněji. Nejen proto, že vedete počtem, nejen proto, že na Vás především bude záležeti národní výchova mladšího pokolení, až nastoupíte svůj úkol učitelský: ale prostě již proto, že česká fakulta filozofická manifestuje se ve svém poslání nejvlastnějším tam, kde běží o českého ducha v pojetí dějin, v pojetí písemnictví a řeči. Historie má letos, vedle jiných jubileí, dvě památná data, stojíme před oslavou památky valdštejnské a na konec května připadá osudové výročí bitvy u Lipan. Netřeba tedy mi blíž rozvádět, co vše příkladného i výstražného tají se v odkazu a studiu naší minulosti. Škola Gollova na jedné straně, na druhé pak dědictví po Gebauerovi, to jsou dvě z nejmarkantnějších známek, jimiž se studium u nás charakterizuje proti jiným učilištím. Vy, kdož studujete naše domácí památky literární a kdož se zabíráte do tajů naší mateřštiny, buďte si před jinými vědomi odpovědnosti svých závazků, ale buďte spolu také přesvědčení o kráse předmětu, který jste si vyvolili a který u představitele leckteré nauky jiné může budit až i pocit upřímné, byť ne snad nepřejícné závisti. Povšimněte si jen, kolik z těch představitelů jiných disciplín stále znovu a znovu se vrací k Vašemu i našemu oboru ústřednímu, který má atraktivnost stejně pro české historiky nečeských literatur, jako pro naše klasické filology a pěstitele též jiných odvětví: to prostě proto, že je krásné starat se vědecky o věci, které spolu jsou drahé a blízké citu. Je něco zcela jiného obírat se nějakým cizím jevem, který nás nechává vnitřně nevzrušený, a zahloubávat se, dejme tomu, nad řečí nebo duchem Nerudovým, v jehož rytmu mluvíme a myslíme, v jehož tradici, ať souhlasně nebo polemicky, pokračujeme také my. Ale spolu ovšem je arci dvojnásob dbáti toho, aby mezi intelektem a citem, mezi kritikem a láskou docházelo k niterně prolnuté syntéze a ne snad k nějakému hybridnímu polotvaru, který by nebyl ani pravým rozbořem ani pravým vyznáním, nýbrž něčím polovičatým a diletantským. Tam však, kde se princip poznání sdruží s vyzrálým citem, kolik se tu na půdě našich dějin a našeho jazyka naskytá otázek dráždivých už tím, že ještě nebyly vysloveny, jaké vděčné úkoly tu čekají na toho, kdo je postaví, na toho, kdo bude obdělávat půdu tak bohatou a nevydanou!

Dojista by se podobně dalo mluvit též o jiných učebných předmětech na naší fakultě zastoupených. Záleží jenom na tom, aby se k studiu přistupovalo i s vážnou věcností i s vášnivou predilekcí pro ten neb onen obor; aby se tedy sdružovala intenzita pracovní s horoucností citu; aby příprava byla i pronikavá i posvěcená. Jen pak se vyvarujete bezduchému pedantického dření a vůbec mechanického omílání otřepaných frází. Snažte se stmelovat ty zdánlivě protilehlé metody – a ti z vás, kteří se nezmýlili při vybírání fakulty, nezklamou se ani zde. Neoddávejte se otrockému jurare in verba magistri; ale nevyčerpávejte se také v justamentech neplodné opozice proti učitelům jen proto, že jsou to vaši učitelé. Budte samostatní v úsudku, ale nebudte paličatí v novotářství za každou cenu, buďte svědomití, ale nepokládejte povolání, ke kterému jste se dobrovolně přihlásili, za trest na galejích, nýbrž snažte se i v této neradostné době přistupovat ke všemu, co podnikáte, s chutí, s duševním, řekl bych, apetitem, a ne z trýznivého donucení. Studium filozofie, to není pobyt někde na poušti, nýbrž je to život prostřed života. Naše fakulta, to nejsou kobky samotářů, ale je to dům vystavěný u proudící řeky a s nejkrásnějším výhledem v celém našem městě. Dávejte si dobrý pozor, kam nás umístila ať už náhoda stavebního plánu, ať skrytá symbolika našeho poslání. Po pravé straně máme parlament a po levé akademii výtvarných umění. To může být podnětem úsměšků, ale to nám také může připomenout, že ani život národa a státu ani tvořivá jiskra uměleckosti nejsou a nesmějí být věcmi cizími našemu rozdychtění vědnímu. A pak: jestliže otevřete okno v cvičebnách umístěných v zadním traktu naší budovy, připamatujete si, že tato budova stojí na místě staré, ba prastaré Prahy a výhled se vám naskýtá na pradávné stromy na poli mrtvých. Ale když z velkých poslucháren vyhlédnete na západ, díváte se před Smetanovo náměstí a nad most na velký symbol našich dějin, s nímž zároveň spojujeme velké naděje do budoucnosti této země, těchto zemí. Všechny pozemský život je přechod. Nechtě tedy, d. a p., to průchodisko, jímž vám budou semestry na naší fakultě, dá vám plně prožít intenzitu vědeckou za stálého kontaktu i s životem činů i s ruchem tvořivosti a za rostoucího vědomí, že naše filozofické studium, položené doprostřed mezi odkaz dávné minulosti a sliby nedohledného budoucna, chce býti prostředím vědy – netroufám si říci radostné – ale vědy svých úkolů si vědomé a plně odpovědné – vědy statečné.

16. ledna 1934

www.ipsl.cz